

Předplatné:
čtvrtletně KČ 7.50
pololetně „ 14.50
celoročně „ 28.—
Do ciziny
čtvrtletně KČ 12.55
pololetně „ 24.50
celoročně „ 48.—
Reklama a platy
budí řízeny na admi-
nistraci „ČESKÉHO
ZÁPASU“, Praha II.,
Krakovská ulice č. 7.
Telefon 6288.

ČESKÝ ZÁPAS

Rukopisy a dopisy po-
slány buďte redakci
„Českého Zápasu“
Praha II., Krakovská
ulice číslo 7.
Knihkárna „Blahoslav“.
Telefon č. 6288.
Rukopisy se nevracejí.
Peníze splatné a žalo-
vatelné v Praze.

LIST NA OBRANU NÁBOŽENSKO-CÍRKEVNÍ SVOBODY NÁRODA ČESKOSLOVENSKÉHO.

Vychází týdně s datem čtvrtěčným.

Oficiální orgán církve československé.

Vychází týdně s datem čtvrtěčným

„Církevní absolutismus jest poduška svetského, jeden s druhým stojí, jeden s druhým klesá“.

Havlíček: Epištoly Kutnohorské roku 1851.

Naše postyla.

„Ten vás bude křtíti duchem božím“.

Matouš III., 1—13.

Tenkrát přišel Jan Křtitel a kázal na
judské poušti: „Čiňte pokání, neboť se blíží
království boží!“ (Byl to zajisté ten, kterého
předpověděl prorok Izaiáš slovy: „Hlas vo-
lajícího na poušti: připravte cestu páně, uro-
vnejte proň pěšiny.“) Jan měl oděv z velbloudí
srsti a na bedrech kožený pás; živil se ko-
bylkami a lesním medem. Chodil za ním z
Jeruzaléma a z celého Judska, najmě z Pojo-
rdání. Byli od něho křtění v Jordáně a vyz-
návali mu své viny. Spatřiv pak (Jan) mnohé
farizeje a saduceje, kteří chodili k jeho křtu,
řekl jim: „Pokolení zmijí, kdo vás nutká
k útěku před nastávajícím hněvem? (přichá-
zíte-li však už), tož se dejte na opravdové
pokání! Nespokojíte se stále domýšlivým:
otcem naším jest Abraham! Pravím vám
totiž, že Bůh z tohotole kamení může nadělati
synů Abrahamových. Hleďte, již jest přilo-
žena sekera ke koření stromu! Každý strom,
který nenese dobrého ovoce, vytně se a vrhne
do ohně. Já vás křtím vodou, abyste si uvě-
domili viny, ale ten, který přijde po mně, bude
mocnější. Já nejsem hoden se dotknout jeho
obuvi. Ten vás bude křtíti Duchem božím a
ohněm. Vlastní věječkou vyčistí své humno,
shrne svou pšenici do špýcharu, plevy však
bude ničiti neuhasitelným ohněm.“ — Tehdy
přišel Ježíš z Galileje na Jordán k Janovi,
aby se dal od něho pokřtiti...

Staré židovské bájesloví ožívalo právě
nejmohutněji v době římského politického
útlaku. Proroci, kteří svého času pili často
kalich hořkosti plněný vlastním lidem, v
obrazotvornosti potomků dokonale zbož-
štěli: vše na nich bylo bezúhonné, pří-
kladné.

Karmelský hlasatel děsu a pomsty,
prorok Eliáš, jevil se zvláště nadlidsky ve-
líkém. A toho proroka patrně napodobil
nejvíce Jan Křtitel, nebojácný a stejno-
věký vrstevník Ježíšův. Napodobil ho pří-
sným životem i nesmlouvavým tónem ká-
zání.

Zda vskutku nezní eliašsky tvrdě a hro-
zivě Křtitelovy výtky pokrytcům té doby?
„Pokolení zmijí, kdo vás nutká k útěku
před nastávajícím hněvem?“ Anebo ten
pochybovačný výsměch? „Tož se dejte
na opravdové pokání!“

Jan zaútočil na bezduché a mělké ob-
radnictví své doby zavedením křtu. Ať již
pod vlivem asijských potulných mnichů,
či ať v tom navázal na všesemitský zvyk
omývání vodou, obrazný význam křtu se
hodil výborně Janovým snahám, dobře
přiléhá k jeho poslání: smýt to staré ne-
plodné a hanlivé, osvěžit čerstvými proudy.

Jméno Jana Křtitele bylo brzy známé
daleko široko. I v Galileji o něm věděli.
Ale populárním se tento jordaný pou-

stevník nestal, přes to, že pověst z něho
učinila zmrtvýchvstalého Eliáše.

Mluví se sice o „zástupech“, které cho-
dily na Jordán, ale není svědectví, že by
se ti zástupové byli vraceli. Zjev tohoto
mladého karatele byl jistě mnohoslibný.
Budil zvědavost srdcí vznícených mesián-
skými nadějami. Lákal žízňovou duši pro-
stého lidu. Znepokojoval svědomí moc-
ných. Ale hlouběji a trvale Jan zaujmouti
nedovedl.

To nejlépe vycítoval on sám. Viděl, že
jeho slova sice chromují, nepřipouštějí vý-
mluv a námitek, ale k srdci že ne-
pronikají. Rád Jan vyznává, že není
Mesiášem. Nežidovsky pokorně se přizná-
vá, že není hoden obouti ani střevíc Me-
siášův. Mesiáš prý bude mocnější, jeho
práce působivější.

Ani tolikrát a tak ostře pohanění od-
půrci nepovažují za potřebné proti Křti-
teli něčeho podniknouti: svým liščím by-
strozrakem vystihli, že tenhle mravokárce
jim není nebezpečný. Velmi jest pozoru-
hodné, že Jan Křtitel není zahuben chlad-
nou vypočítavostí přemýšlivých protivní-
ků, nýbrž pouze uraženou ženskou ješit-
ností.

Zdá se, kdyby byl Křtitel dožil svůj
věk, že by jeho význam i památka va-
ně poklesly. A snad nakonec ani člověk by
byl za ním nepřišel k Jordánu...

Mohutným a pamětihodným zjevem
zůstane tento syn Zachariášův, který „byl
naplněn duchem božím již v lůně matky
své“, zůstane mu již navždy zásluha a vě-
hlas „předchůdce páně“, ale také navždy
bude zníti z evangelií jeho čestné doznání:
„Já nejsem Kristus... nejsem hoden do-
tknout se jeho obuvi.“

Ježíšovi Jan značně imponoval. Vy-
stihl u něho, že má tytéž snahy a myšlen-
ky. Přijímá dokonce jeho křest, přišel za
ním k Jordánu, kam Jan občas z pouště
docházel.

Chť-li Ježíš ve své vlastní činnosti
postupovat metodou Křtitelovou, těžko
řici; ale zdá se tak, neboť v první době si
počiná právě jako Jan. Napodobuje osirý
tón v kázání, opakuje doslova jeho řeči
nebo aspoň úryvky z nich.

Avšak celkový ráz činnosti Ježíšovy
jest jiný než u Jana. Nad přísností
a jízlivostí zvítězila v Ježíši
láska, shovívavost a milosr-
denství, které se dovedlo zahrotiti jen
proti zatvrzelé a uvědomělé zlobě, nikdy
však proti slabosti a nevědomosti.

Ač Ježíš přichází za Janem a dává mu
poslze i skvělé osvědčení před vlastními
učedníky, aniž se malicherně bál, že v je-
jich oči otřeše svou vážností, přece, a prá-
vě proto bude se nám vždy jeviti nesko-
nale větší. Jako právě, kdo by ho měřil
jen velikostí všech těch dávných proroků,
kteří na společenské nemoci svých dob
měli jen drsnou diagnózu: hněv a msta

Hospodinova jim vše vysvětlila; kteří na
ty nemoce znali tak neurčitý lék: čiňte po-
kání...!

Ježíš byl lékařem daleko povolanej-
ším. Šel na kořeny zla. Při tom dovedl
všecko po zásluze oceniti. I ten Janův
křest. Nestačí mu ovšem jen jako obřad,
on všude zdůrazňuje jeho smysl. Usi-
luje naplniti člověka d u c h e m božím, jak
ostatně i Jan si přál, ale nedovedl toho.

Křesťanství příštích dob toho patrně
nepochopilo. V lecčems přijalo skoro více
Křtitelova než Kristova. Nejen onu přís-
nost, zdůraznění postů, poustevnictví a
askesi, nýbrž i obřadnictví, při kterém
duch uniká i tam, kde Jan ještě byl pln
„ducha božího“. Tak na příklad obřad
křtu zdůraznilo křesťanství, a zdůraznilo
kolikrát tak nešťastně, že kdysi dostačo-
valo, aby věrozvěstové vechali neuvědo-
mělé zástupy pohanů násilím do řek a ryb-
níků ke křtu, po němž se přímo posílali
„obrácení“ na pravdu boží. Anebo, že z
obavy o spásu duší až k směšnostem toho
namudrovala římská morálka, jakouže vo-
dou je křest platný, zda platí křest poév-
kou, vínem nebo jiným mokem, ba dokon-
ce, že ta římská morálka zavedla i křest
v lůně mateřském.

Ježíš nezavrhoval obraznosti. Křest
sám přijal a doporučoval křtiti. Nikdy však
nebylo jeho úmyslem a nikdo toho bez so-
fismat nedokáže, že by byl chtěl takový
křest, který by působil nějakým samo-
spasitelným kouzlem jako pou-
hý obřad. Očišťování „dědičného“ hří-
chu křtem není zavedeno Ježíšem, nýbrž
to jest už nešťastná pokroucenina boho-
slovného mudráctví.

Církev československá váží si křtu ja-
ko tajemstva. Vidí v něm totéž, co kdysi
Ježíš: symbol duchovní obrody. Proto
křtíme i novorozenátka. Není to ovšem
strach ze hříchu dědičného, který nás k
tomu vede, nýbrž péče, by okolí si uvědo-
milo při tomto starokřesťanském úkonu
obmytí s v o u z o d p o v ě d n o s t, kdy-
by chtělo přenášet staré hříchy společno-
sti v povahu tohotole nevinného stvoření.
Křest náš jest i vyjádřením hluboké prav-
dy, že člověku, jako ostatnímu tvorstvu,
nestačí se toliko narodit a žít tělesně, nýbž
že před člověkem se budou vždy tyčiti
i myšlenkové ideály, pro něž jest potřebí
i tu tělesnou schránku jaksi očišťovat,
uzpůsobovat. Nárok tělesnosti se člověku
křtem ponechává, ale naznačuje se, že to
tělesné má být tak usměrněné, aby se ne-
ubíjela a nedusila myšlenková a mravní
ušlechtilost.

Bezděčně se nesou vzpomínky zpět,
kdy asi před šesti roky jako římský
kněz jsem byl sousedy povolán k nemocné.
Umírala matka po porodu. Měl jsem při té
příležitosti pokřtiti novorozeně. Rodina už
četná, chudobná, otec pověstný a obávaný
člen cechu nenechavých. Zamračen přihlí-

žel obraznému úkonu obmytí hlavičky novorozenátka. Děti se tiskly do koutku vlhké komůrky. V tom rána a zachrastění střepů. Desíletý hoch neopatrným dotekem shodil s poličky ve zdi kamennou mísu. Nechci opakovat nadávek, které vyhrllil otec na to dítě, a k tomu, jakým tónem! Od nezasloužených ran jsem snad hocha zachránil, ač nevím, nedostal-li potom. Děti té rodiny měly ve škole pověst zpustlých, vzdorovitých a zatvrzelých... Ano, i po křtu hlodaly v nich hrozné dědičné hříchy výchovy, ze slov i příkladu. Ne po Adamovi, nýbrž po vlastním otci. Ne pro špatné pokřtění (nevím, zda už přede mnou křtili „hereticky“, jako já, s vynecháváním zařikání satana), nýbrž pro

nepochopení těch nejbližších, a to jak nepochopení zodpovědnosti za dítě, tak křestního symbolu čistoty. Co platen křest, bude-li neuvědomělost či nesvědomitost přenášet staré hříchy rodin a společnosti na čisté dětské stvoření? Opa k římského učení o hříchu dědičném jest pravdou: zásadně vzato, dítě přichází na svět povahově neposkvrněné. Ten prach a špnu přenášá naň až jeho okolí. Básník praví, že novorozeně jest bělostným andílkem, z tajemných síní mezi nás slétajícím. A týž básník jemně a nevtíravě radí rodině i společnosti, aby se zamyslela nad příčinou, proč tak záhy často vidíme toho andílka počerněného a s ulámanými křídélky... —ný.

F. KALOUS:

Zřizování prvních biskupů československých.

Konalo se ve sboru mikulášském 6. ledna 1925 téměř v předvečer pětiletého prohlášení církve československé. Na svátek tří králů zřízení, ordinování byli tři zvolení biskupové církve československé.

První podmínkou zřízení byla volba. Druhou podmínkou bylo dle ústavy potvrzení ministerstva. Zřízení biskupů bylo zvláště potřebno, aby mohli býti svěcení bratři duchovní.

Církev naše zanechávajíc orientaci, které vnášely do našich řad zmatky, spory a nejistotu, vrátila se sama k sobě a k své národní tradici náboženské, kterou od 15. století je reformace.

Po době prvotního náboženství přírodního, po době křesťanství středověkého nastává nám doba křesťanství reformního. Reformace pak znamená stálý vývoj, stálý život, stálé usilování o dokonalejší život.

Proto po době kvašení, nervosity, kolísání a ujasňování nastává návrat k živému Bohu našemu v duchu Ježíše Krista. Při hostině úterní pravil profesor Husovy fakulty Žilka: Náboženská společnost potřebuje jasností pojmů a pevné organizace.

Tuto jsme ucelili 6. ledna. Když nebylo možno najít uspokojení v paláci římském, počali jsme stavěti příbytek vlastní. Vlastní chalupa je milejší člověku než sebe velkolepější budova cizí. Těžko bylo v národě našem zařizovati se po svém: Táboři odtrhli se od církve příliš záhy, nemajíce opory u národů sousedních. Čeští bratři ve své svědomitosti v počátcích těžko vzdávali se apoštolské posloupnosti a nám zbyl třetí pokus: vzdáti se souvislosti se staršími historickými církvemi, římskou a konečně i řecko-pravoslavnou, v níž někteří viděli východisko pro naši církev nejlehčí. Pravoslavi oděli Slovanstvím a tuto politickou myšlenku a svou národní touhu chtěli odít v roucho náboženské. Ale náboženství je projev příliš světový a vlastně není z tohoto světa — aspoň dle slov Ježíšových. Proto tyto politické myšlenky nám zatemňovaly více cestu než rozjasňovaly obzor.

Překonali jsme římanství, překonali tak zvané pravoslavi a volní podáváme ruce všem bez zloby, ale také bez obavy. Není zloby v našich srdcích, ale radost ze svobodného chápání a tvoření.

Vnější výrazem této svobody bylo zřízení prvních biskupů. Po pěti letech opět čin: nejen pouhé horování a nadšené zapřísahání a vlastencování, ale tichá práce a prosté rozhodnutí.

Zřizování biskupů je prohlášení volnosti na všechny strany. Není to popření tra-

dice, ale není to podrobení se jen tradici. Obřad náš vyplývá ze života, ale neobrací se proti zvyklostem. Těch dbá. Proto mezi těmi, kdo zřizovali biskupy, byli duchovní bývalého svěcení římského a pravoslavného. Celkem šest duchovních v talárech a štolách. Bílá štola na černém taláru chrání červený kalich uprostřed na člověka neuzatvátého působí dojmem ladným a uměleckým. Není tu jednotvárnosti černě talárové.

Největší diecése naše pražská a také nejmenší slezská vyslaly po dvou duchovních, východočeská a moravská po jednom. Pět svěcení římského, jeden svěcení pravoslavného.

Chce-li kdo v tom hledati nepřetržitost tradice, najde ji také.

Ale náš život žádá zrovnoprávnění vzdělaných duchovních se vzdělanými bratřími ostatními. Proto také stejný počet nesvěcených zřizuje biskupy. Byli to většinou učitelé — ředitel učitelského ústavu, řídící učitel a odborný učitel — a bratři zastávající ve státě čestná místa: v poslanecké sněmovně, službě státní a zemské. Také tito pověření bratři diecésními radami mají právo svěřovati biskupům svou práci, kterou vykonávají v církvi, ve státě, v společnosti a v rodině. Většinou všichni také stáří rovnocenní zřizovaným biskupům.

Obřad konal se v přeplněném chrámu mikulášském. V presbyteriu shromáždilo se před oltářem dvanáct zřizujících, kteří při vlastním úkonu seskupili se v poloelipsu, jejíž vnitřek tvořili bratři v občanských oděvech a vnějšek křídla bratři v talárech. Bratři biskupové obráceni obličejem k zřizujícím uzavírali tuto poloelipsu.

Obřad dál se uprostřed liturgie po přečtení evandělia. (Jan XVII.)

I. část obřadu. (Oznámení a význam zřizování.) Obřad začal oznámením volby br. poslancem F. Práškem, který přečetl protokoly o výsledcích voleb biskupských a státním potvrzení.

Pak zazpívali všichni tři sloky písně Blahoslavovy: Až potud nám pomáhal Hospodin z milosti.

Po té br. Janeš, duchovní správce u sv. Mikuláše, na kazatelně měl skvělou promluvu o významu našich prvních tří biskupů, v níž probral také všechny naše bolesti, svízele i konečné rozhodnutí, naše postavení v národě, současné společnosti a světě křesťanském. Probral řády zřizování vlastního kněžstva u Táborů, u jednoty bratrské i třetí pokus v naší církvi. Na konec obracel se k našim biskupům, aby pověření důvěrou všech povznášeli nás k Bohu v duchu Ježíšově.

Zatím co od kazatelně ubíral se k ol-

táři, pěl sbor druhý verš písně č. 18, žalmu (dle Komenského):

„Naději mám, že ukáže se opět kvítí na zemi naší, že čas obnovení a prospěvování přijde, a Bůh svému stádcí pastýře dá podle srdce svého.“

II. část obřadu (skládání slibu). Po té br. Janeš od oltáře přečetl modlitbu br. Píchy v úpravě Farského.

Po ní bratři biskupové, kteří seděli na levé straně (od sloužícího) u oltáře za bratry světiteli přešli do popředí k stupňům presbyteria.

Zřizující utvořili poloelipsu. Bratr vrch. rada Gajdík předstoupil před bratry biskupy a kladl jim čtyři otázky, jež slovy „Jsme“, „Slibujeme“ všichni zodpověděli.

Na důkaz slibu, podávali mu všichni tři pravé ruce se slovy: „Slibuji.“

Pak jim přečetl br. Gajdík z epištoly Pavlovy k Titovi I, 7—9, v níž apoštol uvádí vlastnosti, jimiž má vynikati biskup.

III. část obřadu. (Skládání rukou.)

Následoval vlastní úkon zřizovací. Duchovní zástupce Ústřední rady, br. A. Procházka, vyzval zřizující slovy: „S boží pomocí přistupme již ke zřízení těchto právoplatně zvolených biskupů,“ a modlil se modlitbu Kalousovu: „Bože vševládny.“

Při slovech skládáme ruce..., zvedli všichni zřizující pravé ruce do výše obličejem směrem k bratrům biskupům a podrželi je tak až ke konci modlitby a po ní sborem všichni pronesli: „Nechť posiluje Vás Duch boží, bratři“ a složili ruce opět dolů.

Při tom všichni bratři biskupové stojíce sklónili hlavy své v mírný úklon a vytrvali tak až do konce obřadu.

Po tomto úkonu přistoupili bratři biskupové Procházka a Stibor k bratru patriarchovi Farskému a složili naň pravé ruce se stejnými slovy.

Po nich zase bratr patriarcha Farský složil svou pravou ruku na bratra biskupa Procházku a bratra biskupa Stibora s těmiž slovy.

V těchto chvílích zavládlo mezi shromážděnými nejposvátnější ticho, ničím nerušené. Jen slzy radosti vytryskly přemnohým z očí. Byl to okamžik nejdojemnější.

Z kůru zazpíval nyní solový tenor: „Vládniž nám, biskupe náš, od lidu božského moc k tomu máš.“ Po něm opakovalo tato píseň Píchovu dvanáct zpěváků a po třetí celý sbor pěvecký.

Zatím duchovní zástupcové diecése br. A. Procházka za Ústředí, br. Branč za diecése východočeskou a bratr Fuček za diecése ostravskou postavili se před své biskupy a po slovech bratra Procházky: „Odevzdáváme Vám, bratři biskupové a bratře patriarcho, jménem našich diecése nejvzácnější odkaz otců našich, biblí svatou. Čítejte v ní v duchu a v pravdě, kažte z ní čisté evandélium Ježíšovo, a povznásejte bližní své k Bohu“ — odevzdal každý za svou diecése biskupům biblí králíčkou vkusně vázanou.

Když ji všichni přijali, zazpívali všichni shromáždění čtyři sloky husitského chorálu: „Kdož jste boží bojovníci...“

Bratr patriarcha odešel k oltáři, aby pokračoval v bohoslužbě. Bratři biskupové s biblemi v rukou postavili se po jeho boku. Obřad začal bratr patriarcha třemi slokami písně č. 2 (1, 2, 8):

„Věříme v Boha jednoho,
Otce a Tvůrce mocného,
kterýž silou lásky živí
vesmír hmotný i duchovní.“

Při chvalozpěvu (prefaci) zpíval chvalozpěv „O slavnostech národních“ a když skončila se na kůru Dvořákova píseň biblická, žalm: „Hospodin jest můj pastýř“, zazpívali společně bratři biskupové tři sloky písně č. 68:

„Velký Bože, my se Ti klaníme
a v své nouzi o pomoc prosíme:
Svatý, svatý, svatý,
svatý věčně svatý!
dej se nám jen poznati
ve své čisté podstatě.“

Tento zpěv působil od oltáře velebně svou vroucností, kterou do ní všichni tři vložili.

Po tomto zpěvu br. patriarcha ihned zpíval zpřítomnění.

Když přednášena byla vzpomínka na zesnulé, kterou všichni vyslechli stojíce, vzpomněl těch, kteří se těchto radostných dnů našich nedočkali: otce české reformace Miliče z Kroměříže, M. Jana Husa, M. Jeronýma, M. Jakoubka ze Stříbra, biskupa tábořského Mikuláše z Pelhřimova, Jana Žižky, Prokopa Velikého, Jiřího Poděbradského, Jana Rokycany a všech vyznavačů Pravdy boží svaté za dob husitských, Petra Chelčického, bratra Řehoře, Lukáše i Blahoslava, Komenského Jana Amosa a všech dobře předsvědčených bratří českých; vzpomněl i těch, kdož jdouce po svobodě svědomí pro domnělé blouznění a kacířství podstoupili mučeníctví musili; vzpomněl buditelů a zapadlých vlastenců, všech osvícených bojovníků a vyznavačů, kteří pracovali na duchovní kultuře naší, Palackého a Šafaříka, Augustina Smetany i mučedníka Karla Havlíčka Borovského a všech ostatních.

Večeře Páně zúčastnili se všichni biskupové a zřizující bratři.

Obřad zakončen byl v 11 hodin národními hymny a blahopřáním biskupů: „Na mnohá léta.“

Obřadu přítomni byli zástupci všech diecésních rad, zástupci českobratrské církve, Husovy fakulty, státních úřadů atd. v presbyteriu. Bratři a sestry vyplnili ostatní prostory chrámové, kůr i galerie.

Za evandělickou církev českobratrskou byl přítomen p. senior Souček a senátor Dr. Herben, za Husovu evandělickou fakultu děkan Dr. Žilka, prof. Dr. Hrejsa, Dr. Hromádka a doc. Dr. Statečný. Za „Kostnickou Jednotu“ farář Dr. Bednář a tajemník Kratochvíl. Z kruhů vládních sluší uvést, že za min. šk. a nár. osvěty byli přítomni odb. r. Dr. Paleček a odb. r. Svoboda, za zemskou správu politickou vl. r. Kalandra a Dr. Pavlík. Pražskou obec zastupoval člen presidia br. Kučera. Přítomen byl též posl. David.

*

Poznámka redakce:

Opoledne téhož dne bylo 19 kandidátů duchovního stavu vysvěceno na jáhny a 8. ledna ráno rovněž v chrámu mikulášském 18 z nich vysvěceno br. patriarchou na kněze.

Podrobný referát o významných a myšlenkově obsažných nových těchto obřadech přinese „Č. Z.“ z pera prof. Kalouse příště.

Týž bratr zaznamenal pro paměť příštím „Jak vznikl řád zřizování našich biskupů“ a tento článek spolu s doslovným otištěním celého tohoto řádu, který tištěný byl o slavnostech zřizování přítomným v chrámu rozdáván, přinese „Č. Z.“ rovněž příště.

Českoslovenští kněží, vysvěcení 6. a 8. ledna, poslali p. presidentu tento projev:

*Milovaný náš pane presidente,
devatenáct jáhnů a duchovních církve československé, dnes vysvěcených, posílá Vám v tento významný den, kdy církev československá i v otázce svěcení svých kněží navazuje na českou reformaci, výraz své hluboké úcty a upřímné, věčné lásky.
U Vás, největšího českého myslitele, chceme se stále učit.*

Ve Vašich myšlenkách chceme hledati směrnice svého působení k prospěchu našeho milovaného, Vámi osvobozeného národa.

Modlitba za Vás pak, aby Vás Prozřetelnost Boží ještě mnohá léta ve zdraví a síle zachovala a dopřála Vám dokončení Vaše dílo, nebude pouhým liturgickým obřadem, nýbrž bude vždy tryskat z našich Vám upřímně a věčně oddaných srdcí.

V Praze, 8. ledna 1925.

19 podpisů.

Pastýřský list slovenských římských biskupů.

Jak známo již našim čtenářům vydali slovenští římskokatoličtí biskupové pastýřský list svým slovenským věřícím, kde je duchovně z násilňují tak, jak dosud se přeci neodvážili. Zakazují svým věřícím býti členy jakýchkoli „protikřesťanských sdružení“... Je přirozeno, že pod tento široký pojem možno vřaditi každou organizaci jen trochu pokrokové ražby, každé odborové sdružení, každou socialistickou stranu. Pak zůstane jen strana jedna — **luďáci!** A to je účelem... Milující pastýři vyhrožují, že neposlušným budou odřízány svátosti, nedostanou rozhřešení, budou odmítána jejich kmotrovství, ba — budou považováni za odpadlíky!

Zdá se však, že se pánové s jich pokoutnými inspirátory (nuncius Marmaggi, zrádce Jehliczka) řádně přepočítali. Pastýřský list byl sice někde předčítán, ale vzbudil takovou bouři nevole na Slovensku, že již někteří couvli (Blaho, Gebej). Protestní schůze socialistických stran, pobouřený tón slovenského i českého tisku a konečně i opatření vlády ukazují, že i v RCS jsou jisté hranice, kam až může římská zvůle. Vláda prý zakročí u Vatikánu...

Upozorňujeme však na jiný moment. Kdyby se byly parlamentní kruhy a vláda postaraly včas o **sjednocení zákonodárství** v našich zemích s maďarskými zákony Slovenska, nebylo by mohlo k podobnému faktu dojít. U nás platí t. zv. **kazatelnicový paragraf**, který znemožňuje nejhrubší výstřelky zneužívání náboženství k cílům stranické klerikální politiky. Na Slovensku platnosti nemá.

Kdybychom měli úplně sjednoceno naše a slovenské zákonodárství, mohl by tento nestoudný čin klerikální zvůle i přinést dobré ovoce **odříznutím Slovenska**. Docházejí četné zprávy, že surový diktát římských hierarchů a pražského nuncia vyvolává spontánně hnutí **pro vystupování z římské církve**. (Rolnictvo v Malackách, hnutí mezi socialistickými stoupenci a j.)

A zde je kámen úrazu! Na Slovensku dosud platí starý maďarský zákon, že ten, kdo chce vystoupiti z římské církve musí osobně na římskou faru se dvěma svědky, při čemž je povinností římského faráře pokusiti se co nejnaléhavěji o upuštění od úmyslu vystoupiti.

Opakujeme: toto opomenutí zodpovědných činitelů je neomluvitelným s hlediska **státo-tvorného**, o ziscích kulturně náboženských ani nemluvě. Slovensko je těžkým oříškem pro neomalenost luďáckých politiků. Jejich moc leží ve sfanatizovaném lidu. Vezměte jim ten a — jsou bezmocní. **Dejte Slovensku trochu světla** a republika bude zbavena těžké starosti.

Tento vhodný okamžik nyní zůsta-ne nevyužit. Lid chce a nemůže! Slovinci uražení neomalenou vyzývavostí svých „pastýřů“ se probouzejí a jsou odhodláni opustiti římský ovčinec a — **nemohou.***) A.

*) Dle informací „Lid. Novin“ uvažovala o vydání podobného pastýřského listu proti socialistům, jako byl vydán na Slovensku, **také konference biskupů z českých zemí**, a to po návrhu pražského arcibiskupa dra **Kordače**, (!) který o listu slovenských biskupů věděl a řídil se snad i jeho příkladem. O vydání pastýřského listu v českých zemích ve stejném duchu, jako byl list slovenských biskupů, se jednalo velmi vážně, třeba se proti němu velmi ostře vyslovili někteří čeští římsští biskupové. K vydání jeho v českých zemích nedošlo pro zakročení vlivného člena Pětky za lidovou stranu!! Věděl Šrámek, že vydání pastýřského listu v českých zemích by narazilo rozhodně na silnější odpor pokrokových vrstev než na Slovensku a osovatele pastýřského listu konečně uznali, že by to mohlo vzbuditi i **silnou náladu pro provedení rozluky církve a státu**, která by si třeba i vynutila řešení této velevýznamné otázky. Není také pochyby o tom, že tu zvítězil konečně i ten názor, že v českých zemích bylo by třeba počítati při vydání takového listu s uvědomělejším občanstvem než na Slovensku. red.

„Strategický čin“.

V době, kdy republika a jednotlivé politické strany trpí nemalou nesnází, kdy zejména zákonem státně-zaměstnaneckým jest mnoho inteligence rozhořčeno proti veřejným činitelům a proti stranám politickým, kdy strana republikánská prodělává nemalou krizi odklonem křídla Práskových pravičáků, kdy bytová kalamita naléhá na zákonné řešení, a nezaměstnanosti nijak neubývá v poměru k stoupající drahotě, v této době samé tísni vystoupili právě k vánočním svátkům slovenští biskupové s pastýřským listem, kterým zahájen po všech farách a kostelích o nejvýznamnějších svátcích roku jednotný útok proti stranám socialistickým, proti straně komunistické, proti svobodným zednářům i proti všelikým odborovým organizacím a sdružením, a ovšem i proti anarchistům, nihilistům (pokud povědomo, bylo by nutno nejvíc těchto hledati ve straně ludové) a j. List nese nadpis: „Duchovní správa a protikřesťanské sdružení.“

Který věřící by byl v takových spolecích, stranách nebo organizacích a sdruženích nebo k nim i jen přispíval nebo četl jejich tisk, na takového vyhlašují klatbu církevní a vyhlašují doslova:

„Milí veriaci!

1. Zakázané je, aby sa kresťania-katolíci pridružili protikřesťanskému spolku. Medzi hociaké- rozličné socialistické a komunistické sdružení vol'ky nevol'ky musíme pripočítat nielen všetky anarchistické, nihilistické, ale i rozličné socialistické a komunistické sdružení. O tajných slobodomurárskych spolkoch tiež každý vie, že idú na život Cirkvi.

2. Keď majú katolíci možnosť, aby sa sriadili v stavovských družstvách, ktoré neurážajú náboženstvo, sú povinní z protikřesťanského odborového sdružení vystúpiť.

3. Trpief, aby dočasne zostal zapísaný katolílik v sozname protikřesťanskej organizácie, sa

může jen pod těmito spolejstvujícími štyrma podmienkami:

a) ak patričný člen dobromyselne sa domnieval vtedy, keď sa dal zapísať, že je to dovolené;

b) keď môže dokázať, že jedine preto odvádza členovský poplatok aby si zachránil nevyhnutelne potrebné živobytie, to jest natoľko je pod nátlakom teroru, že v opačnom páde by ho vyhnali z práce, z továrni, z úradu, zo služby; v ostatnom však sľubuje, že sa všemožne bude vyhýbať stykom s organizáciou a na schôdzky a rečenia nepôjde; ich noviny a čítan'a akby kod nátlakom i musel ich odobrať, nikdy čítať nebude o iným ich tiež čítať nedá a čítať nedovolí;

c) ak svoju občianskou dôveru a hlas neoddá na protikresťanskú stranu;

d) ak on svojim dočasným členovstvom alebo jeho rodina nie sú vystavení nebezpečenstvu, že od viery odpadnú.

Taký kresťan-katolík, ktorý o tu uvedených pravidlách bol dostatočne poučený, a hoci mu bolo možno vystúpiť z protikresťanského združenia, predsa zlomysel'ne v ňom zostáva: nesmie byť akožto nekajúcný hriešnik a odpadlík pripustený ku svätým sviatostiam a nemôže si nárokovať žiadného práva a pocty v Cirkvi, ktorej sa spreneveril. Nasledovne ani rozhršenie pri svätej spovedi mu nepatrí a keď — čo Boh odvráť — až do smrti v tom hriechu sotrvá, ani cirkevný pohreb. Taktiež z čestných úkonov a úradov cirkevných, ako kmotrovstvo, syndikátstvo a podobné sa vytvára, lebo tieto príhľadžia iba verným katolíkom."

Česká lidová strana a její biskupové se ovšem s pastýřským listem slovenských biskupů plně stotožňují.

Tak orgán čsl. strany lidové „Lidové Listy“ v novoročním čísle reaguje na kritické projevy, jimiž tisk stran pokrokových zahrnul vánoční pastýřský list kat. biskupů slovenských a podkarpatsko-ruských. List soudí, že v pastýřském listě zcela neprávem jest spatřován útok na stát, na republiku, na demokracii a dokládá: „Pravili biskupové, že tomu, kdo vědomě v socialistických organizacích pracuje a bojuje tak proti církvi, budou odepřeny svátosti, činí tak právem k ochraně náboženství i lidského charakteru svých členů. To, co prováděli socialisti a komunisti na věřícím Slovensku s náboženstvím, byl nejpustší klerikalismus, nejpustší zneužití náboženství k politickým cílům. Modlil-li se socialistický řečník na požehnání, smekal-li Tausig, přerušuje svoji řeč při klekání, chodili-li socialisti na církevní průvody, dopouštěli se podvodu, byli to vlci, hltaví v rouše beránců a proto bylo povinností biskupů, vlky odehnat, ozvat se v čas velikého nebezpečí. Vývoj v dělnictvu slovenském, které bylo z nevědomosti či sociálního citu chudoby v řadách socialistů a komunistů, byl by se bral stejnou cestou jako v Čechách a všude v Evropě, k pozvolnému odkřesťanění jejich, k odpadu od víry. Bylo tu nebezpečí v prodlení a tu se ozvali biskupové strategickým činem, aby zachránili hned, čemu hrozilo nebezpečí. Náboženství lidu slovenského je částí jeho života, je živým projevem národním a bludy nevěry obcházejí tento národ ještě přetvářejíce se. Biskupové strhli masku vlkům, ukazujíce jejich zuby a drápy a cíle jejich, vystoupili vysoce mravně, a čestně na obranu víry. Že to byli biskupové slovenští, je právě nacionálním projevem slovenské duše, povahy a kultury a nám nezbyvá, než snažiti se pochopiti jejich čin biskupské moci. Jde tu jen o iniciativní obranu náboženství, jde tu o boj proti pustému klerikalismu a zneužívání náboženství socialistickými agitátory k účelům světským, stranickým. Politicky, z našeho českého stanoviska, musí se ovšem pokrokové veřejnosti jeviti tento čin jako změna situace katolicismu v republice, jako změna jeho obranných metod, jako naprosté, definitivní zastavení ústupu, ba jako počátek kul-

turního nástupu. Je nutno opět a opět zdůrazniti, že oznamovatelem jeho jest Slovensko, slovenský katolicismus, jenž jest nacionálním projevem slovenského života a projev slovenských biskupů, háje náboženství svého lidu, hájí jeho osobitý život národní, jeho kulturu, jeho tradice i víru, jeho právo na plný národní a kulturní život“...

Pro paměť, kdo že zahájil programatický kulturní boj v republice, uvádíme jména slovenských biskupů, kteří vydali zmíněný pastýřský list. Jsou to: košický Augustín Fischer, spišský Jan Vojtassak, mukačevský Petr, trnavský správce dr. Pavel Jantausch, nitranský Karol Kmetko, báňsko-bystřický Marian Bláha, prešovský Dionys, rožňavský vikár dr. Stefan Podraczký a biskupský vikár Abraham Táhy.

Biskup Bláha vymlouvá se, že listu nedal o vánocích číst a že ho ani nepodepsal. Zdá se, že proň nehlasoval v biskupské konferenci.

Kdo list sepsal, není dosud jisto. Obyčejně psávají pastýřské listy tajemníci biskupů. Ale tento zajisté vyšel z popudu papežského nuncia Marmaggiho v Praze. Neboť biskupové slovenští nedovolili by si vydati jej bez jeho vědomí a proti jeho vůli. Souhlasný postup orgánů římských proti republice nasvědčuje tomu, že vedení jest jednotné a dobře organizované.

Výslovně se popírá, že by byl list sepsal arcibiskup Kordač, čemuž věříme, tak jako jest zřejmo, že při jeho sestavování nescházel, jak vysvitá z oblíbené jeho zmínky o „slobodných murárskych spolcích“. Maďarské listy napovídají, že list sepsal košický biskup Fischer-Colbrie, Maďar republice velmi špatně nakloněný. Tomu bychom měli chuť věřiti, ačkoliv není pochyby, že Jantauschovi, Kmetkovi i Vojtaššakovi jde obsah listu ze srdce.

Nám je lhostejno, kdo list sepsal. Také nebude republika zachráněna před jeho zlobou tím, když četníci několik výtisků zabaví farářům nebo když bude některý slovenský farář vyšetřován a snad i před soud pohnán, dovolil-li si k listu připojiti ještě hodně hrubého doslovu, jak ostatně lze předpokládati skoro o každém.

My kvituje s povděkem tuto upřímnost římských činovníků. Vždyť **pastýřský list neobsahuje nic nového; to jsou církevní římské zásady a předpisy všeobecně platné a plně uvedené v církevním římském právním kodexu** (syllabus a j.), na jejichž základě tu existuje celá organizace římské církve se všemi farami a s všeskerými činovníky mimo duchovní správu.

Republika, její úřady a její sněmovny a poslanci a senátoři se už jednou budou musit učit, co je římská církev. Až to seznají, nebude možno, aby stát dával a přiznával své schválení římským farním úřadům, organizovaným jen a pouze na základě kodexu, z něhož vyňaty jsou zákazy, pastýřského listu.

Každá církev musí mít svoji ústavu od státu schválenou. Žádáme rovné právo i povinnosti. A ptáme se, ode kdy a kterým ministerským výnosem byl tu pro RČS uznán, a státně schválen kodex římského církevního práva, aby biskupové římské směli jej takto nehorázně uplatňovati.

To se netážeme za sebe; tážeme se jménem těch chudáků Slováků, které jejich poslanci a senátoři, socialisté i komunisté, republikáni i demokraci, nechávají v poutech Říma dodnes, od převratu rukou nepohnuvše k jejich vysvobození?!! **Pastýřský list biskupů slovenských nevzešel ze statečnosti ani z dobré vůle podepsaných. Jeho zdroj je v úžasně slabosti, neuvědomělosti, neinformovanosti i bezstarostnosti slovenských lidových vůdců a hlavně poslanců a senátorů socialistických, komunistických i republikánských a demokratických.*)**

Takovýmto listům mohli zmínění předejít už dávno. Omen.

*) Strana republikánská (národní) a nář. demokratická nejsou sice listem přímo dotčeny; ale necht se neraduji, dojde na ně taky!!

Okénka do světa.

Jugoslavie prodělává zlou krizi. Staré neshody **bělehradské vlády** s obyvatelstvem Chorvatska organizovaným svojí *selskou* složkou většinou ve straně „Chorvatské selské republikánské strany“, jejíž vůdce **Štěpán Radić** přes svoje časté politické přemety požívá doma neomezené popularity, vyvrcholily počinem, o jehož rozumnosti bude svědčeti až budoucnost. Vláda bělehradská dala Radićovu stranu rozpustiti na základě § 18. zák. na ochranu státu „pro její sklony k III. internacionále“ (bolševiků), nařídila domovní prohlídky, vůdce pozavírala a chystá se k soudům... Vůdce strany Radić byl zatčen... Otázka, zda touto metodou budou beztak dosti zjištěné myslí chorvatských občanů společného jugoslávského státu uklidněny, je hodně vtravá! My, kteří známe z naší politické minulosti, že persekční nápady a záchvaty vídeňských vlád to nikdy s námi daleko nedopracovaly, máme značné pochybnosti o vhodnosti použité metody. Udělati nejen z vůdce, ale dokonce z celé strany **mučedníka programu** je čin, který stěží posílí myšlenku **společné, silné a slavné Jugoslavie**, která je politickou i slovanskou nutností.

Německo stále tajně a úsilovně **zbrojí**. Je prý připraveno započít s výrobou děl, plynů a jiných vymožeností naší sešlelé kultury, každé chvíle... T. zv. **říšská obrana německá** prý udržuje tajné odvodní kanceláře a vycvičuje prý — dle sdělení mezipojenecké vojenské kontrolní komise — každé tři měsíce po 20.000 dočasných dobrovolníků, kteří jsou pak považováni za členy pravidelných oddílů říšské obrany jako tajní rezervisté. — Potvrdili se tato zpráva franc. generála Royba bude na velmocích, aby dalším rejdujícím tohoto druhu učinily konec. **Svět chce mír!** Evropa je vysílena finančně i populačně k hranicím nemožnosti a úplného zhroutilí. Francie už opět zděšeně pozoruje, že zas co nevidět úhrnná roční čísla *úmrtí* převyší čísla *porodů* a j. a tož nemá-li evropská kultura se definitivně utopiti v moři krve a železa — **musí býti zakročeno rázně!** Německo zbrojí tajně, vítězné velmoci **veřejně**, malé státy vyhazují na vojenské rozpočty miliardové sumy přesahující jejich možnou finanční únosnost — a to vše několik roků po nejstrašnější lekci, kterou lidstvo kdy dostalo. Věru, tohle není **okénkem do světa**, ale spíše — **do blázince!**

Polsko, jehož shroucená valuta a touhy po vřadění **mezi velmoci** podivně navzájem si kontrastují, je i jinak zajímavým. V dnešní republice polské vládne papežský nuncius snad víc než s m ministerský předseda. A není tak zcela náhodným asi fakt, že polská pokroková veřejnost začíná uvažovati o **nebezpečí monarchismu**. Ve skutečnosti monarchistická tradice a tajná záliba v monarchismu tkví prý na dně duše značné části polské veřejnosti. Ta je zdrcující většinou **římsko-katolická**... A tak to, co si u nás může dovoliti pražský arcibiskup Kordač vůči Hohenbergům jen jako osobní sport, to v Polsku nabývá prý pudy... **Římsko-katolický republikán** toť vždy monstrum. Někde rohy schovává, jinde je neostýchavějším!

Nelze naše dnešní výhledy do světa ukončiti tak bezradně. Což opravdu se člověk, státy a lidstvo utápějí **jen** v děsivém zbrojení, škorpění o prestižní otázku stran? Ne, současně **duch lidský jde výš**. Jeť opravdu člověk tvor ohromných možností a nelze dohlédnouti, kam až jednou jeho gesto dosáhne. Státy haraší šavli, noviny jsou plny nejrozmanitějších vzájemných sporů vlád, stran, zájmových skupin a třídních zájmů, ale také tam čteme i radostnější vzkazy! „**Anglie zavádí pravidelnou vzdušnou dopravu mezi Anglií a Indií.**“ Hle, člověče, **hlavu nahoru!** Patříš nejen rodu umíněných beranů, kteří si rádi okrvavují

hlavu, ale i rodu smělých, jichž duch nezná hranic! Co na tom, že dnes ještě světoválná *Anglie* používá aviatiky, aby blíže připoutala k sobě vzdálenou *Indii*, která jí nebude zítra patřit! Lítat se bude z Anglie do Indie i potom! A dále čteme: „Pro vzduchoplaveckou službu v belgickém Kongu (střední Afrika) byly zvoleny britské aeroplány, jimiž v tomto těžkém terénu plném džunglí a močálů bude zkrácena doba spojení, jež dosud vyžaduje jeden a půl měsíce — na dva dny“... Stroje unesou 10—12 osob a značný náklad... — A tak snad opravdu bude jednou svět tak malý, že vytvoří jednu jedinou pospolitost, kde zmizí bezcitná tlapa nenasyceného velkokapitálu stejně jako teror socialistických extremistů spolu se všemi těmi jinými okovy, které dnešní člověk nese na nohou i mozku. A to, že tam někde v té hromadě odhozených pout a zpuchřelých mrtvých principů bude ležet i šťastně ztroskotavší sen vatikánské kamarily o znovudobytí světovlády — to nebude nejmenším ziskem člověka budoucnosti... Tam však již nemůže ani čtenář, ani pisatel, jemuž redakce uložila psát *„okénka do světa“ dnešního* — ne do vzdáleného světa utopistické *Pospolitosti Šťastných Lidí*. Ale nutno v ten svět věřit! Vždyť na některých mapách bude nazýván starým krásným názvem: *„Království Boží na zemi“!* A.

Redakce prosí čtenáře, aby prominuli, že nával běžné látky si vynutil vynechání románu. Nebude se to opakovat často.

Pětiletého trvání ČČS

vzpomněl výbor rad starších nábož. obcí Velké Prahy uspořádáním **slavnostního koncertu** pěveckého sboru „*Křížkovský*“, který se konal ve středu 7. t. m. ve Smíchovském národním domě. Slavnostní večer zahájil „*Křížkovský*“ za řízení dirigenta O. Hilmery Smetanovou „*Modlitbou*“.

Když dozněly zvuky tohoto velebného sboru, vystoupil na podium uvítán srdečným potleskem a povstáním celého shromáždění br. patriarcha Dr. K. Farský, aby na žádost výboru rad star. pronesl svým dojmavým způsobem vzpomínku na 8. leden 1920. Právě, že tehdejší ovzduší v naší republice podobalo se biblickému stvoření. Byl temný, chladný den, kdy konala se ona památná schůze reformního duchovenstva právě ve smíchovském Národním domě. Do této tmy vnikl světlý paprsek prohlášením církve československé a nesl světlo po celé naší vlasti. Snad došlo k tomuto roztržení svazků s bývalou církví opožděně, neboť mělo se tak státi hned při převratu, ale jest jisto, že tohoto kroku národ potřeboval, neboť dnes téměř celý kulturní boj u nás převzala církev československá i těmi příkořími, která musila vytrpět, i tou velkou obrodnou nábožensko-výchovnou prací, kterou za prvních 5 let vykonala. Naše církev též rychle dokončuje vybudování své organizace, jak do svědčuje právě provedené zřízení prvních tří biskupů, kterým český národ již **potřebí a doufáme, že naposledy**, zřizuje si své duchovní vůdce, a **svěcení prvních vlastních kněží**, kteří budou vysláni do duchovních správ. A bylo toho velmi potřeba, neboť žen jest velká, ale dělníků málo. Pro budoucnost máme jedno přání, abychom vytvořili opět v pravdě mravní charakter českého člověka. Chceme poctivě svému národu sloužit, nežádáme však od něho zvláštní odměny. Projev br. patriarchy, který byl sledován s napjatou pozorností, byl nadšeně aklamován a celé shromáždění povstáním vzdalo hold jeho práci. Nato zapěl „*Křížkovský*“ obě státní hymny, čímž byla ukončena vzpomínka na 8. leden 1920.

Následoval program koncertu, který byl vskutku uměleckým požitkem a dokázal, že „*Křížkovský*“ jest sborovým tělesem, které řadí se oprávněně mezi naše nejpřednější umělecké pěvecké sbory. Všecka čísla byla přednesena skvělou formou, vypracovanou do nejmenších

detailů a provázena nadšeným souhlasem všech přítomných. také dirigent Hilmera musel stále děkovati a nakonec přidati iště několik národních písní sborově komponovaných. „*Křížkovský*“ zaslouží si náš plný dik a těšíme se, že se s ním zase brzy v koncertní síni shledáme. P—ý.

Organisační zprávy.

Příští schůze diecéšní rady koná se až 24. ledna. (Referát z minulé schůze pro nával látky přišel.)

* **Ústřední legitimace církevní** v úpravě velmi vkusné, elegantní a velmi trvanlivé, takže stačí na 6 let, zaslány budou veškerým radám starším na ukázkou v nejbližších dnech.

Srdečné poděkování za všechny vážené a vzácné projevy pozornosti, kterých dostalo se mi u příležitosti uvedení v úřad biskupský, jest mně velmi milou povinností. Přejí navzájem veškerým nábož. obcím, duchovním správcům, korporacím a všem jednotlivým bratřím a sestrám, kteří si na mne k 6. lednu vzpomněli, aby dožili se z naší ČČS hojně radosti pro sebe a požehnání pro své drahé. K. Farský.

V lednu 1925.

Poděkování. Všem našim nábož. obcím, br. radám i br. duchovním a všem bratřím a sestrám, kdož při ordinaci mne vzpomněli ať telegraficky, písemně nebo osobní účastí, vzdávám svůj upřímný dik a přeji vše dobré. S bratrským pozdravem Procházka, biskup ČČS.

Studentská kolej při „Husově sboru“ v Brně. Kr. Poli. Při stavbě tohoto našeho nového sboru, který bude prvním na celé střední a jihozápadní Moravě, bude zřízena i menší kolej pro ubytování našich chudých studentů, příslušníků ČČS z oblasti celé republiky, kteří v Brně studují a jsou sami na sebe odkázáni. Zřízena bude větší společná vzdušná ložnice, jednoduše, ale čistě vypravená, a studentům bude dána k dispozici i další místnost — knihovna — kde budou moci v naprostém klidu studovati — dále budou zařízeny i sprchy, takže v tomto směru naše studentstvo bude mít svůj vlastní příjemný a zdravý útulek, kterého doposud citelně postrádalo. Proto obracíme se opět na br. rady starších všech náboženských obcí, s doporučením moravské diecéšní rady, dále na bratry a sestry, jakož i na celou dobročinnou veřejnost, by nám k tomuto skutečně humanitnímu a tak potřebnému dílu, dle možnosti laskavě přispěli i sebemenšími dárky, sbírkami mezi našimi příslušníky atd. Dary přijímá „*Městská spořitelna v Kr. Poli*“ a tyto budou veřejně kvitovány. Díky naše vřelé předem.

Z Karlína. Dne 14. ledna předvolební schůze o 19½ hod. „*U Srnců*“ v bývalé Obchodní akademii. Schůze tato spojena s přednáškou br. Vrška. — Dne 25. ledna **řádá valná hromada** nábož. obce o 10. hod. (po bohoslužbách) v zasedací síni radnice karlínské. Pořad dle statutu.

Na Vyšehradě ustavilo se při ČČS stavební družstvo, které vzalo si za úkol postavit Husův sbor a velký sál, který sloužit má v prvé řadě kulturním a společenským účelům ČČS. Se stavbou bylo již započato a možno doufat, že v prvé polovici tohoto roku bude stavba ukončena. Družstvo ujal se velkého díla a jako každá stavba ve vnitřní Praze, vyžaduje i tato velkého nákladu a proto jest družstvo nuceno prositi vás bratři a sestry, abyste dle možnosti na stavbu hmotně přispěli, by umožněno bylo dílo započaté dokončiti. Veškeré příspěvky budou veřejně kvitovány. První dobrovolný dar Kč 100.— složila sestra Anna Ortová, Praha VI.

Sdružení mládeže ČČS na Vinohradech pořádá v pondělí 26. ledna o půl 8. hod. več. divadelní představení v malém sále Národního domu na Vinohradech. Hraje se kus Bourga-Taufsteina „*Hledá se sluha*“ v překladu Želenského. Lístky na farním úřadě, v neděli po bohoslužbách v sa-

kristii kaple „*na Smetance*“ a v den představení u pokladny.

Náboženská obec ČČS v Nuslích koná členskou schůzi v pondělí 19. t. m. o půl 8. hod. več. v sále sokolovny (budoucího sboru). Na pořadu: 1. Sestavení kandidátní listiny třetího členů rady starších pro valnou hromadu. 2. Referát předsedů o stavbě sboru. 3. Volné návrhy pro valnou hromadu. Důležitost programu vyžaduje hojnou účast bratří a sester.

Charitativní odbor ČČS na Vinohradech koná v pátek 23. ledna přednášku br. Štalicha na téma: „*Nemoci v zimě a jak jim předejiti*“ v přednáškové síni ve Slezské ul. o 7. hod. večer. Před přednáškou budou přečteny členstvu zprávy o činnosti charitativního odboru za uplynulé období.

Praha II. (Biblické přednášky.) Dne 14. ledna přednáší o 7¼ večer v Husově domě, Jungmannova tř. 15, br. patriarcha Dr. K. Farský. Dne 21. ledna přednáší br. Seiner, farář z Prahy VII. Dne 28. ledna přednáší br. Zeman, farář z Nuslí.

Z Prahy VII. Propagační sbor ČČS v Praze VII. pořádá ve čtvrtek dne 22. ledna o půl 8. hod. večerní v místnosti „*na Kovárně*“ v Praze VII. velkou veřejnou přednášku. Přednáší br. Josef Pešek, profesor akad. gymnasia na téma: „*Idea dějin Československého národa*.“

Do Břevnova. V neděli dne 18. ledna 1925 konají se bohoslužby o 11. hodině dopolední ve staré škole. Odpoledne pak o půl 3. koná se mimořádné výroční **valné shromáždění** v téže místnosti. Příslušníci zvou se k hojně účasti.

Rada starších ČČS, Praha II. zahájila nový cyklus koncertů. V neděli dne 18. t. m. koncert vánočních zpěvů a koleda v kostele mikulášském na Staroměstském nám. Dobrovolný režijní příspěvek.

Nusle. Náboženská obec ČČS koná členskou schůzi v pondělí 19. t. m. o půl 8. hod. več. v sokolovně. Na pořadu: 1. Sestavení kandidátní listiny pro volbu třetího členů rady st. 2. Referát předsedů o zřízení Husova sboru. 3. Volné návrhy. **Odbory kulturní a dramatické** uspořádají v neděli dne 25. t. m. o půl 8. hod. več. v Národním domě akademii na paměť 5letého prohlášení ČČS. Proslov bude mít br. farář Mart. Zeman. Na programu čísla hudební, zpěvní a recitační, dudácké trio. Vstupné 3.60 Kč za osobu.

K 75. narozeninám presidenta Masaryka. Dne 7. března t. r. slaviti bude pres. Masaryk 75. narozeniny. Národ bude si přát vyslechnouti výklad a přednášku o něm, o jeho názorech a o jeho životním díle. Za tím účelem pořádá Svaz Národního osvobození, ve kterém zastoupena jest i ČČS, řečnický seminář pro ty, kdož hodlají k oslavě přispěti přednáškami ve svém okolí. Seminář konati se bude od soboty 14. února 4 hod. odpoledne do 15. února (neděle) odpoledne v Praze v technice. Přednášejí: Dr. Kozák, řed. Štech, Dr. Veselý, red. Al. Hahn, red. Dr. Sychrava, red. Papoušek a z. insp. V. Beneš. Jest velmi žádoucí, aby co nejvíce inteligentních bratří řečníků ČČS se do semináře přihlásilo, a to nejdéle do 31. t. m. prostřednictvím místní rady starších Ústřední radě, Praha-Vinohrady, Šmilovského 8. O nocleh bude postaráno.

Úředníkům vysokoškolským a středoškolským gymnasiistům! Československá církev přijme v nejbližší době větší počet mladších duchovních, svobodných i ženatých. Podle státních zákonů i církevní ústavy jest přípustno studijní dobu bohosloveckou zkrátiti z ohledu na jiná studia vykonaná nebo na jinou praxi. Bližší informace podá ochotně každá duchovní správa ČČS. Podrobnosti v kanceláři Ústřední rady, Praha-Vinohrady, Šmilovského 8.

Na uvážení! Propagační sbor ČČS na Vinohradech rozhodl se uspořádati jeden, po případě dva zájezdy na místa posvěcená památkou našich velikánů, blízkých nám svým bojem za náboženskou a mravní obrodu. Aby všichni i nemajetní, mohli se zúčastniti, zařídila se „*Včelka*“, kdo si týdně bratří a sestry — jimž by nebylo

možno dáti najednou větší obnos, ukládají počátkem letošního roku Kč 2.50 týdně: dá do května 40 Kč a za ty možno už jeti — bude-li přihlášených tolik, aby se dostal zvláštní vlak — z Prahy do Husince i zpět. Nemohly by ostatní náboženské obce ČČS podniknout totéž a uspořádat zájezd zas jinam? (Kozí Hrádek, Krakovec, Růžový palouček, Uherský Brod). A což, kdyby na 6. července jelo do Husince několik vlaků z Velké Prahy? Což není hanbou, že na „Sv. Horu“, kde lid je veden k pověře a modlářství a kde ho zneužívá klerikální strana k politickým účelům — vypravuje se řada vlaků, ale na místa vpravdě svatá nejede vlak ani jeden? — — Šimšík.

Z Brna. Bohoslužby: 18. ledna v Brně o 8. h. v Besedním domě, v Král. Polí, Řečkovících, Podolí, Židenicích, Lišni a Jundrově. — 25. ledna v Brně lyceu o půl 9. hod., dále v Újezdě a Tuřanech, v Třebomyslicích a Rousínově, Husovicích, Vel. Opatovicích, a ve Starém Lískovci. — Schůze farní rady se svolává na neděli 1. února 1925 o 10. hod. v lyceu na Husově třídě čís. 12.

Naše hnutí.

Vánoční beseda škol, mládeže českosl. v Praze na Slovanském ostrově dne 26. prosince navštívena byla opět potěšujícím způsobem. Škoda, že nebylo možno ve vánoční době dostati velkého sálu jako tomu bylo na jaře. Vřelý dík zasloužili si vzácní příznivci našich besed: p. prof. Lad. Lásk, majitel klavírní školy v Praze III., Řiční ul. 7 a p. prof. K. V. Seidl, majitel mistrovské houslové školy v Praze III., Karmelitská ul. 22. Uznání zasluhuje i žactvo, které si samo zhotovilo nebo sehnalo ozdobu na vánoční stromek. — Doufáme, že i v budoucnosti budou besedy škol, mládeže neméně milým dostaveníčkem jejím, poskytující škol. mládeži vždy jasnějších představ o své početnosti a síle, a tím i patřičné vzpruhy a odolnosti proti nárazům spolužáků vyznání římskokat. Návštěvami těchto besed nabývají škol. děti z vlastní zkušenosti vědomí, kam patří a navykají si pozvolna navštěvovati podniky naší církve. Všichni jsme jistě nezvratně přesvědčeni, že je toho dosti třeba. Školní besedy mohou býti vzdálenou sice, ale nejjistější přípravou k založení organisace dospělé mládeže, které dosud nebylo lze ve vnitřní Praze uskutečniti. U.

Z Vršovic. Dne 25. prosince m. r. uspořádal chudinský odbor ČČS vánoční nadílku. Po promluvě br. Bartla a přednesu recitací a koled poděleno bylo 65 dětem a 3 stařeny šatstvem, obuví, prádlem a peněžitými dary. Všem, kdož se přičinili o zdar vánoční nadílky, jakož i jednotlivým dárcům vzdáváme srdečný dík.

Ze Skutče. Při vánoční nadílce, kterou pořádala rada st., podarováno bylo 54 dětem chudých příslušníků církve naší. Všem bratrům a sestrám, kteří přišli na tuto akci, patří náš nejsrdečnější dík.

Z Vodňan do Prachatic. Ochotníci prachatictí s br. Churánem v čele sehráli u nás divadelní hru: „Závody milionů“ a to tak pěkným způsobem, že hra zanechala nevšední dojem. Hra nacvičena velmi zdařile. Rádi vzpomínáme práce těch několika lidí z Prachatic, kteří mohou nám být záživým vzorem, jak se má pracovat.

Vodňany. Vánoční koleda konala se na Hod boží odpoledne. Ve 3 h. sloužena liturgie, při níž zapěny pěkné koledy a promluvil náš br. duchovní Šlapák. Následovaly velmi působivé deklamace školní mládeže. Vánoční nadílka byla tentokrát chudší let minulých, ale přec byla pěkná. Na 300 dětí bylo obdarováno. Každé dostalo sáček s jablky, ořechy, cukrovím, perníkem a čokoládou. Budiž ze srdce poděkováno těm, kteří darem přispěli ku peněžité sbírce, jež obnášela na 600.— Kč a těm, kteří přičiněním umožnili zdar koledy. — — Husův sbor je dostavěn. Chybí jen vnitřní zařízení, které bude do měsíce hotovo. Slavnostní otevření stane se v dohledné době — na jaře. Datum a pořad slavnosti bude brzy oznámen. Okolní nábož. obce dostanou

zvláštní pozvání písemně. Těšíme se předem na milé naše hosty.

Z Hradce Králové. Rada starších ČČS uspořádala v neděli, dne 21. prosince m. r. velký manifestací projev, jenž důstojným průběhem, jakož i pozoruhodnou účastí příslušníků našich z celé oblasti královéhradecké náboženské obce a četných hostů dokázal, že o spravedlivé, kulturně náboženské požadavky naší církve, zejména o nejakutnější, neustále uměle odkládanou otázku odluky církve od státu jest mezi širokými vrstvy našeho lidu zájem horlivý. Projev zahájil předseda rady starších br. Ladislav Černý, uvítav nejprve br. duch. Hoffra z Nov. Bydžova, jako hlavního referenta, potom zástupce politických stran. Požádán brem předsedou, aby ujal se slova, osvětlil br. duch. Hoffer nynější značně nejasné stanovisko vládní k otázce rozluky církve od státu. Nadšený souhlas přítomných byl mu odměnou. Referát br. duch. Kordule, jenž přijat byl přítomnými s porozuměním a souhlasem, doplňoval výklady br. Hoffra. Politické projevy na výzvu br. předsedy učinili zástupce strany soc. dem., českosl. socialistů, národní demokracie a strany živnostenské. Za „Kostnickou Jednotu“ přihlásil se posléze ku slovu p. pluk. v. v. MUDr. Švanda, jenž svým sympatickým projevem vyvolal bouřlivý potlesk. Na to přečetl br. Kordule obsáhlou resoluci, jež byla celým shromážděním jednomyslně a nadšeně přijata a zaslána bude všem ministerstvům.

Statistika příslušníků náboženské obce ČČS. v Čes. Budějovicích za druhou polovici r. 1924:

	Přist.	vystoup.	nar. se zemř.	sňatků
Červenec . . .	69	6	24	7
Srpen . . .	55	11	21	4
Září . . .	56	5	25	11
Říjen . . .	162	1	35	8
Listopad . . .	76	7	28	11
Prosinec . . .	54	3	42	36
Úhrnem . . .	472	33	175	77

Celkem přibýlo za druhou polovici roku 537 příslušníků, za celý rok 1924 vzrostl počet členů o 1180. Ze 472 přistoupičích bylo: římskokat. 410, pravoslavní 2, evang. českosl. 2 a bez vyzn. 58. Z 33 vystoupičích vrátilo se do římskokat. církve 23 a bez vyznání zůstalo 10. —k.

Z Poděbrad. Nelze upříti, že uplynulý rok podařilo se povolaným činitelům otřesenou základnu naší věci upevniti a vyvolati zejména v obcích venkovských zájem o jednotnost nábož. obce. Dnes koupili jsme pro faru celý dům ovšem na dluh ale přece podařilo se nám již získati na bezúročných 100 Kč úpisem přes 20.000 Kč a doufáme, že akce tato najde i po širším venkově porozumění. Sesterské sdružení a sdružení mládeže z výtěžků pořádaných zábav pamatuje vždy nějakým obnosem na uhrazení nás vřícího dluhu a br. farář Hůta z propagačních svých přednášek po venkově přinesl již také několik úpisů. Doufáme, že podaří se nám nyní již nerušeně pracovati k upevnění naší náboženské obce.

Otevření Husova sboru ČČS v Chožově u Loun. V neděli 21. prosince byl otevřen za velké účasti místního a vzdáleného občanstva a za přítomnosti vládního rady Tomka z Loun nový československý sbor v Chožově u Loun. Pěvecký účastnila se slavnosti T. J. „Sokol“ z Loun. Máme konečně vlastní budovu — svůj stánek. V těchto významných okamžicích musíme však zdůrazňovati: stavba československých sborů v obcích s mizivou katolickou menšinou je plýtváním s národním majetkem, za což jsou zodpovědní kruhy poslanecké, kteréž za 6 roků trvání republiky pro otázky náboženské nehnuly prstem. Zatím co katolický chrám navštěvuje týdně 6—10 lidí, českoslovenští musí stavěti budovu nákladem skoro půl milionu Kč.

Z Bratislavy. Zdejší náboženská obec konala dne 14. m. m. za hojné účasti a živého zájmu řádnou valnou hromadu. Řízením v. h. pověřen br. Bureš, do té doby předseda Rst. Za odstoupivší členy přípravného výboru zvolení dle návrhu vo-

lební komise noví členové a po volbě funkcionářů, kterou zvolení mezi sebou dne 21. m. m. vykonali, jsou jimi: předsedou br. Karel Rolenc, vrch. pošt. kontrolor, náměstkem br. Josef Krása, oficiál st. drah, jednatelem br. Ant. Procházka, úředník Žup. úřadu, pokladníkem br. Otakar Lorenc, úředník Ref. soc. péče, dal. členem br. Jaroslav Chvalovský, berní ředitel, br. Josef Neumann, prokurista Ústř. družstva, Delegáty pro c. sněm br. Frant. Bureš a Frant. Synek. Přehližiteli účtů br. Em. Švára a J. Konáš. Dále vzato s všeobecným uspokojením a povděkem na vědomí jmenování duchovního správce naší nábož. obce br. Rudolfa Biringera a jeho ustanovení jednohlasně schváleno. Rozpočet na rok 1925, dle kterého kryje nábož. obec veškerá svá běžná vydání s přebytkem Kč 3.000.—, ale nestačí na honorování svého duchovního správce, rovněž schválen. Círk. daň ponechána prozatím na stejné výši. Situace naší nábož. obce, založené v prosinci r. 1922, se od té doby zlepšila potud, že netrpite nedostatkem schopných pracovníků, máme svého stálého duchovního a očekáváme vydání výnosu o stát. schválení naší obce. Postrádáme však dosud vhodné místnosti bohoslužebné. Při této příležitosti považujeme za vhodné sděliti zde stručně něco o našich úkolech a snahách. Zdejší náboženská obec jest jedinou ustanovenou obcí na celém Slovensku i Podkarp. Rusi, kde žije v menších a větších, stále rostoucích skupinách, několik tisíc našich příslušníků. Ježto žádná z dosavadních diecézních rad nezasahuje svojí působností do těchto částí naší vlasti, jest úkolem zdejší obce, obstarávati všem zmíněným ukájení jejich církevních a pokud možno i nábož. potřeb. Na dokonalé vyřizování tak rozsáhlé agendy nestačil samozřejmě čas dosavadním členům Rst. — čestným funkcionářům, — které vyčerpávalo jejich vlastní povolání a bylo proto bezpodmínečně nutno ustanoviti stálého duchovního správce, kterého se nám podařilo získati v osobě uvědomělého, pokrokového a zkušeného Slováka br. Rud. Biringera, i když pro finanční nesoběstačnost zdejší obce bude musiti na jeho honorování přispívati prozatím Ústřední rada, co nejvyšší instituce ČČS, již jistě nemůže býti lhostejným osud tisíců příslušníků na Slovensku žijících, nehledě k tomu, že je třeba, aby alespoň v hlavním městě Slovenska byla náležitě vybudovaná obec církve československé. Jest zde však ještě jiná velká otázka, která právě v posledních dnech vystupuje ostře do popředí. Církve naše má a chce se také šířiti mezi bratry Slováků. Z denních listů jest znám obsah posledního pastýřského listu slovenských kat. biskupů a dojem, jaký vyvolal mezi pokrokovým slovenským lidem. Dostavili se k nám také již zástupci některých slovenských obcí s žádostí, abychom jim dali pokyny ohledně přestupování k ČČS a založení nábož. obce u nich. Prozatím spokojujeme se tímto konstatováním. Plynoucí z něho pro nás důsledky musí se státi především předmětem vážných úvah naší Rst., avšak získali bychom si velmi rádi zájem nejen Ústřední rady ČČS, ale i našich sousedních diecézních rad moravské a slezské.

Různé zprávy.

Slavnost zřízení biskupů v chrámu mikulášském dne 6. ledna. Nebylo blýskotu drahých rouch, dýmu kadidla, vyzvánění malými i velkými, scházely i ceremonielní pokleky a pocely — bylo vše tak prosté! Slavnostní sice na výsost, ale slavnostní vroucí náladou a radostným citem sounáležitosti, ne pompou... Celek byla hluboká a vroucí pobožnost, obřadově sice úplně prostá ale za to tím bezprostředněji se vmlouvající v duši člověka dneška. Pathos chvíle byl v duchu; ne v souhře nacvičené ceremonie. A.

Také ovoce pastýřského listu. (Z Bratislavy.) Pastýřský list slovenských biskupů jest mimo

trestní stíhání kněží podle zákona na ochranu republiky provázen i jinými zjevy... Jeví se, to zejména ve školách. V ľudovej škole v Račišdorfu byl pověšen obraz Mistra Jana Husa, a to podle platných předpisů. Po známé akci biskupů obraz Husův pojednou zmizel. Učitelka našla jej za kamny. Zavěsila jej znova, ale obraz druhý den znova zmizel. To se opakovalo několikrát, až jednou byl obraz úplně nožem zničen...

Biblická čítanka, I. díl (Starý zákon) od K. Farského, jest již vytištěna a v rozprodeji. Rozsah čítanky jest 208 stran velkého formátu učebnicového. Čítanka vyjde nevázaná v kartonu s plátěným hřbetem a s plátěnými růžky. Cena 10 Kč. V zápětí vyjde zmenšené vydání pro nižší třídy obecných škol za cenu přiměřeně sníženou. Toto vydání zmenšeno bude o obtížnější a myšlenkově vážnou část pro-rockou.

Morava klerikálním pašalíkem? Moravský zemský správní výbor prý dostane klerikální většinu. K dosavadním dvěma přísedícím přibude prý třetí jako předseda. Věru trapný doklad úplného zlhostejnění našeho politického života.

* **Lidojedství.** Vyskytuje se u kanibalů na ostrovech jihoamerických, u některých nejdivočejších národů afrických a indo-oceánských a, jak poslední objevy dokazují, i v národě německém. Po nedávném objevu v Osnabrücku zjištěn byl před vánočními svátky lidojed v Münsterbergu u Vratislavi v Prusku v osobě pobožného zahradníka jménem Denke.* Lidojedství páchal po více než 10 let a maso zabitých tuláků a zavlečených osob dával i rozprodávat. Prodávacům nebylo podle všeho neznámo, co prodávají. Policie odbývala zprávy o zmizení osob velmi leda-bylo přes opětovná podezření. Nyní zjišťuje počet zabitých; je jich už asi 12, ačkoliv pozůstatky nalezené v domě zahradníkově nasvědčují daleko většímu počtu obětí. Ze zabitých zužitkovával lidojed i kůže na řemeny i kosti na hnojivo. Mezi oběťmi lidojedovými jest i jedno jméno české. Jest nábědlní, že veřejní orgány hledí, aby historie raději co nejdříve zmizela s pozorností světa. Lidojed se po svém zatčení oběsil. Mohlo by se říci, že to byl šílenec nebo zjev abnormální. Ale z výsledků vyšetřování proráží vážné domněnky, že tu jde o zjev sice patologický, který se však vyskytovati začíná jako vážná nemoc v národě hrubě sesurovém. Objevy lidojedů v národní společnosti mohou být Němcům velmi vážnou výstrahou před delším úpadkem kultury.

Je to dost „po lopatě“? Pražský klerikální večerník napsal nedávno — u příležitosti novoročního projevu p. presidenta — o rozlukových otázkách upřímně: „Při otázkách úpravy poměrů mezi církvemi a státem musí lidová strana, jakožto politický shor katolíků, vedená katolíky vyznávajícími, že jsou poslušnými syny církve, dbáti rozhodnutí Svaté Stolice. Tyto věci jsou vyhrazeny autoritě církevní. Proto dříve než lidová strana dá k osnovám církevně politickým svolení, musí mít jistotu, že rozhodnutí její jest v soulase s názorem Svaté Stolice. Kdyby Svatá Stolica k určité úpravě svolení nedala, pak lidová strana bude předlohy potírat děj se co děj. V otázkách kázně církevní katolíci nemohou smlouvat. Tedy je nutno jednati s Vatikánem. O větší nebo menší míře oficiálnosti dá se konečně už mluvit, ale jednat se musí. Rovněž bude-li úprava poměrů mezi církví katolickou a státem našim vyhlášena formou smlouvy mezinárodní, nebo formou zákona pouze domácího, není podstatnou věcí celého tohoto problému, ač ne nejdůležitou. Řím, pokud jde o

otázky povahy nezásadní, má neobyčejně liberální pochopení pro poměry v jednotlivých krajích, ale jest nepovolný jako skála, kdyby bylo sáhuto na principy zásadní. Ukazuje to celá historie církevní.“ — A „Právo Lidu“ činí dobře, táže-li se, zda je možná s podobnou partají společná, koaliční politika. Je to vlastně vychloubání se koaliční nezpůsobilostí!

* **Pan biskup Fan Noli**, dosavadní „prezident“ v Albanii, byl revolucí milých Škipetarů donucen utéci ze země. Odejel do Itálie patrně postěžovat si Svatému otci. Nynější vláda žaluje pana biskupa pro zpronevěru hotových 47.000 zlatáků (napoleondorů, na které tam počítají) a několika set tisíc jiného jmění. Touto revolucí teprv upozorněn byl svět na vldařské chuti římské církve, která dovedla velmi šikovně dosaditi svého biskupa za panovníka — zatím jenom albánským Škipetarům. Ale my víme dobře, že Řím necení ani jiných národů po ukojení svých choutek o mnoho nad Škipetáry. Srovnej výrok Šrámkovy a svatohorských „poutníků“ o budoucím obsazení presidentství RČS!!!

Adventisté v Československu. (K informaci.) Propagátoři adventistické církve vyvíjejí poslední dobou v Československu horlivou činnost. „Unie adventistů 7. dne“ je podřízena evropské divisi a tato s divisemi druhých dílů světa generálnímu vedení v Americe. Církev v Československu má prý asi 10.000 stoupenců. Několik jejich příslušníků, pokud konají vojenskou povinnost, odmítá v sobotu nositi zbraň, jinak však plní veškeré úkony. Československá Unie dělí se na 4 části: na středočeské pole, na severočeské sdružení, moravsko-slezské sdružení a na slovenské pole mi-sijní.

* **„Do prava“ v otázkách církevně politických.** V rozkolnickém týdeníku agrárního senátora Karla Práška*) dočítáme se také programového nástinu, jak by si nová strana agrárních zemanů chtěla představovati úpravu poměru státu a církvi. Nejen že prý nemá nová náboženská společnost oprávnění domáhati se čehokoliv od bývalé náboženské společnosti, nýbrž ani stát nesmí sáhnutí na majetek, výsady a zisky kterékoliv církve. Prohlášení (nepodepsané!) jest vyloženo namířeno proti ČČS a jejímu požadavku přidělu kostelů a zrovnoprávnění církví ve státě. Podle toho dopustila se doba husitská bezpráví na Římu, když nebyla spokojena s tím, že Řím tu vlastnil kromě zlata a všech svých pokladů a zásob dvě pětiny veškeré půdy a zdaňoval veškeré obyvatelstvo svým desátkem. Agrární velkozemané se mýlí nerozeznávajíc zatím ani mezi církví a náboženstvím, ani mezi církevním státem římským a ostatními církvemi, které nemají formy státu ani aspirací po státní svrchovanosti. Stanovisko nové agrární organizace v otázkách církevních je naprosto nekulturní; a namluvil-li arcibiskup Kordač Karlu Práškoví, že je toto hledisko „pravé“, tedy ujišťujeme, že jest velmi, velmi zpáteční, tak zpáteční, že nesnesl ho ani středověk. Tímto jest ovšem dáno i stanovisko ČČS k nové organizaci. Tuhle rukavici nám hosenou ještě uzvedneme. Je to první případ, že musíme odmítnouti naprosto kulturní program strany nelidové.

Jak by to vypadalo po rozluce státu a církve. Známy strýček ruských legií z YMCA, rev. K. D. Miller, ve své knize uvedl, že z 1000 Čechů v Novém Yorku jest katolíků 254, protestantů 110 a bez vyznání 620. Jinde jest poměr poněkud jiný, avšak bezkonfesijní převládá. Kdyby i v naší re-

publice, praví k tomu „Kostnické Jiskry“, si musili příslušníci církvi sami hraditi veškeré potřeby, t. j. platit kněze, opravovat kostely atd., zajisté by z nich vystoupili všichni jen matrikoví údové a Řím by v zemích bývalé koruny české, zvláště v Čechách nezastavil se na 77%, jeho država by klesla na menšinu průměrně snad nejvýše 30 procent. „Nár. Osвобоzení“ dodává: „Chápeme proto nervositu lidovců, když v poslední době z koalicioních, vládních stran československých socialisté ústy ministra Stříbrného a poslanců Uhlíře, Práška a Hrušovského zdůraznili, že trvají na tomto důležitém bodu programu, obsaženém ve washingtonské deklaraci, kterou tvůrcové naší svobody slíbili světu, jak bude náš stát vypadat, až spadnou okovy Vídně s našeho národa.“ — V Americe jest totiž rozlučka dávno neideálnější provedena!

Nešetřnost, ne-li něco horšího. (Z Machova.) „Milujte se vespolek, podle toho poznají, že jste moji učedníci, budeteli mítí lásku jedni k druhým“ — praví Pismo. Zrození Lásky jsme si připomínali o Vánocích a člověk v té chvíli cítil v duši své tajemné kouzlo a blaho. Jen snad pro Machův to neplatilo. Tam totiž na Štěpána byl pohřeb Krstiana Poláčka, dosud řím. katol. příslušníka. Pohřeb se konal za velké účasti příslušníků ČČS. Průvod vedl ř. k. farář p. Vít, který užil této tak jemu vzácné příležitosti a začal pohřební řeč nad hrobem slovy: „Zemřelý byl hodný člověk, setrval u pravé církve římsko-katolické až do smrti, s Bohem začínal dílo a s Bohem končil. Vyhýbal se všem bojům, které řádily v naší osadě. (Mimo to připomněl i jiné věci, které nepatřily do řeči.) Zmínil se též p. Vít o sobě, že „osadníci z druhé církve vyvedli ho před 4½ rokem z fary, chrám Páně znesvětili a pozemky církve římsko-katol. uloupili.“ Tím byla nevkusnost dovršena a účastníci pohřbu se předčasně rozcházel, až jich na konec zbylo pár oveček řím. katolických a 5 hasičů z 24 a příbuzenstvo, které z úcty k svému otci a dědu muselo zůstat. P. Vít ale mluvil dál i když již syn zemřelého lidem poděkoval. P. Víte, taktó si představuje klidný život v Machově? Kdo pobužuje lid? Tak plníte učení Ježíšovo „Milujte se“? Lásky z Vašeho srdce vymizela a dlí tam jen nenávisť a zloba vůči občanům. Proto tímto ještě jednou vzdávám dík shoru dobrovolných hasičů a všem příslušníkům ČČS v Machově, kteří našeho otce a děda na poslední cestě doprovázeli a pro štvání a urážky P. Víta nemohli až do konce obřadu setrvati. — František Poláček, syn.

Hlava je v chomoutu. Noviny stručně zastrčenými lokálkami oznámily: „Souručenství římsko-katolické církve s bavorským státem schváleno bylo v ústavním výboru bavorského sněmu 15 proti 11 hlasům. Proti konkordátu hlasovali sociální demokraté, komunisté a národní socialisté.“ — Čímž doplňujeme svoji nedávnou zprávu o této věci. Země černého piva a ředkve se stává zemí konkordátu. Konečně — také pamětnost hodná turistovy pozornosti...

Poděkování. Náb. obce ČČS v Mircšovicích a v Senohrabech děkují srdečně za šaty a prádlo pro chudé děti, které jako každoročně byly charitativním odborem na Král. Vinohradech nám zaslány po br. Papežovi pro naše obce. Zvláště patří srdečný dík sestře předsedkyni Marii Kučerové na Vinohradech za její starost. Rada starších bude ochotna vzít si letos asi 2 nebo 3 vinohradské děti, které nikoho nemají, bezplatně na letní pobyt.

Kalendáře na rok 1925

běheme zpět od těch kdož neměli objednáno na pevně,

jen do 31. ledna t. r.

Nepřehlédněte! Po této době odvoláme se na toto oznámení. Naše zásoba je vyčerpána.

Knihkupectví Tisk. a naklad. družstva ČČS, Praha II., Krakovská ul. 7.

*) Münsterberg znám je z dějin českých podle jména syna Jiřího z Poděbrad, který měl titul vévody minsterberského.

*) Nebudiz zaměňován s naším bratrem poslancem Ferdinandem Práškem, s nímž není v žádném vztahu ani příbuzenství!!

Listárna redakce.

Bratřím dopisovatelům. Vzhledem k tomu, že závěrka minulého čísla byla se zřetelem na naše slavnosti před 6. lednem, došla řada pzdáv a oznámení pozdě. Tak *Brno, Karlín, Vinohrady* a j. Prosíme o omluvu. — Nával referátů, — zvláště citelný po vánocích — zaviňuje zpoždění v uveřejňování. I zde prosíme o poshovění. Dojde na všechny.

Kunratice. Ze zasláního referátu bude článek.

Habrkovice p. Zábři (br. Beneš). Milý bratři! Váš statečný projev jsme předali br. patriarchovi. Ano, tak dlužno jednati. Díky. — **Chožov:** Redakce zjistila dotazem, že neúčast d. r. byla důsledkem nevhodně volené doby slavnosti a jistého opomenutí se strany pořadatelstva.

Banka „Slavia“ v roce 1924. Uplynulý rok přinesl bance „Slavii“ nové a značné pokroky jak po stránce finanční tak i obchodní a organizační. Veškeré odbory (životní, požární, úrazový a povnného ručení, proti krádeži vloupáním, krupobitní, dopravní) vykazují milionové přírůstky na pojistném, takže celkový příjem premiový přesahuje 100 mil. Kč. V politice ukládací věnována zvláštní pozornost zápůjčkám hypotečním; stav jejich činí koncem r. 1924 74 mil. Kč. Celkový stav rezerv a fondů dosahuje výše čtvrt miliardy Kč a uložen jest v realitách (domy v Praze, Brně, Bratislavě, Budějovicích), hypotečních zápůjčkách, cenných papírech ve smyslu zákonných předpisů, ve vkladech, valutách a hotovostech. Obchodní rozvoj „Slavie“ od převratu jest v našich poměrech mimořádný a vyniká nejjasněji z cifer: V roce 1918 činil příjem premií 25 mil. Kč, jmění 105 mil. Kč, poj. kapitál živ. 240 mil. Kč. V roce 1924 činí příjem premií 100 mil. Kč, jmění 250 mil. Kč, poj. kapitál živ. přes 900 mil. Kč. Tak stojí zde „Slavia“ ke konci r. 1924 nejenom jako přední reprezentant českého podnikání pojišťovacího, nýbrž i jako význačný činitel na poli finančním. Vysvětlení dosažených úspěchů nutno hledati ne pouze v obchodní korektnosti, finanční síle, pronikavé práci vnitřní, organizační a ziskatelské, nýbrž především ve vůdčích myšlenkách, které práci tuto vedou a které výstižně charakterisoval předseda banky senátor J. Hucl při poslední valné hromadě slovy: „Správu, úřednictvo i zástupce pojí vyšší společný cíl než pouhé „dělání obchodů“. Jest to vědomí, že práce pro vzájemný, nevýdělečný ústav jest práci pro hospodářské povznesení země, pro stát i národ.“

Blůzy - Šaty - Pláště

Velkovýroba

B. Hanz, Praha I., Husova 19.
Sestrám pět procent slevy.

Počítací a psací stroje

kancelářské potřeby

dodává firma

VILÍM A SPOL., PRAHA II., Dlážďená 5.
Telefon 9860.

Příležitostné dárky

veškeré toaletní potřeby, mýdla, voňavky, pudry, hřebeny, kartáče všeho druhu, pomůcky ku holení, rozprašovače a toaletní soupravy nabíží

Al. Trefný, parfumerie,
Praha II., Myslíkova ulice 25.
Sklad francouzské parfumerie.

Josef Kovanda a spol.,

závod pro zařízení plyn- a vodovodů a rourové kanalisace,

Praha I.-184, Karlova ul. 12 a Anenská ul. 9.

Provádí veškerá zařízení tohoto oboru jak pro jednotlivé byty, tak pro celé budovy v provedení co nejdokonalejším. Zejména všechny druhy lázní, koseld, výlevků, umyvadel atd. — Rozpočty a plány zdarma. Opravy odborné a levné.

BRATŘÍM A SESTRÁM!

Čištění, opravy a přestavování kamen a sporáků provádí za ceny mírné bratr

FR. KRATOCHVÍL,

závod kamnář., Praha I., ul. Karol. Světlé 7.

Stavební státní losy

za hotové i na mírné měsíční splátky.
Hlav. výhra Kč 1.000.000. — Tah 1. února a 1. srpna. V. Hrabánek a spol., bank. závod, Praha II., Václ. n. 56 (Na Košíku).

Krásná knihovna

jest nejlepší ozdobou Vašeho bytu a cennou památkou pro Váš život a proto obraťte se na firmu **VILK A KARÁSEK, Praha I., Melantrichova 17,** telefon 237, která Vás vkusnou a levnou vazbou mile překvapí.

Levné české perli!

1 kg sedé dobré polodrané perli Kč 20.—, polohlé drané Kč 25.— Kč; bílé, prachové drané 35, 40, 50, 1 kg jemné, poloprachové drané perli 70, 80, 90 Kč. Zásilky na dobírku od 5 kg vyplačeny. — Výměna dovolena, za nevhodící vrátím peníze. Ceník zdarma.

S. BENIŠ, Praha-Vinohrady, Krameriova ul. č. 26-154.

Strojní, stavební a nábytkové truhlářství

BOHUMIL NEJTEK,

Praha-Žižkov,

Husinecká ulice čis. 48. — Telefon č. 30.546.

Plňte svoje povinnosti a kupujte u svého sloupence.

Žádný krám! Žádná rezie!

Telefon č. 8753/VI.

**Zlato - Stříbro - Hodiny
Šukna - Látky - Bílé zboží**

dodá Vám nejlevněji

JOSEF A ANNA

ČERMÁKOVÁ,

Praha VII.,

Heřmanova ulice číslo 25 — I. posch.

Hojný výběr:

řetězů, náramků, náušnic, prstenů, náhrdelníků, jehlic, knoflíků, medailonků, pouzder, jídelních příborů a hodin všech druhů a značek. Staré zlato a stříbro kupuji za nejvyšší ceny.

pánských a dámských látek na šaty i pláště, zefírů, flanelů, damašku, kartounů, hedvábných látek, batistů, dámských a pánských punčoch, koberců, voskového plátna atd.

Těž na mírné splátky.

ASTMA, astmatické záchvaty

podařilo se mně úplně omeziti a téměř úplně vyléčiti po pětiletém utrpení, takže úplně zmizely y. Levné, příjemné a naprosto jisté léčení, žádné jedy, žádné injekce. Postup, jak jsem si počínal a tím způsobem poradiv, i desítky těžkých astmatiků zachránil před utrpením, vyléčil jsem v brožurce, kterou zasílám za náhradu tiskových výloh a poštov. Kč 3.— ve známkách. Adresa: **JOSEF RAK,** em. řed. Jevíčko, Morava.

Klubovky,

patentní pohovky a křesla k rozložení pro lůžka v prvotřídním provedení.

Jediná speciální výroba tohoto druhu
F. Walner, čalounictví, Praha II., Smečky 8-10.

Varhany a harmonia

vyrábí a v nejlevnějších cenách dodává firma **Václav Poláček, Rychnov n. Kn.** Elektrická čerpadla vzduchu pro varhany. — Rozpočty a návrhy na požádání. — **Doporučení:** Pan V. Poláček, stav. varhan v Rychnově n. K. provedl nám 10rejstříkové varhany pneumatické k naší plné spokojenosti za cenu opravdu mírnou, pročej jej br. radám st. doporučujeme. Za radu starších ČCS v Holohlavech, Č. Brebis, farář, t. č. jednatel.

Varhany

Harmonia — Piana — Píšťaly

dodá nejstarší česká továrna,
roku 1859 založená

JOSEF MELZER,

pozor: (dříve otec Antonín Melzer)

KUTNÁ HORA.

Elektrická čerpadla vzduchu k varhanám a harmoniím. Žádejte návrhy a rozpočty.

ÚSTR. TOPENÍ A VĚTRÁNÍ

všech soustav provádí odborně:

ING. V. NĚMEC,

Praha V., Břehová ulice č. 3.

Telefon: 30.216.

Sňatky.

Křtiny.

Autodoprava osobní

Ant. Svoboda

Karlín, Vinohradská 17.

Telefon 4945.

Pohřby.

Plesy.

